

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

AKREDYTACJA JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH OSOBY DACP-01

*Wydanie 7
Warszawa, 30.04.2025 r.*

Spis treści

1	Wprowadzenie	3
2	Wymagania akredytacyjne i warunki akredytacji jednostek certyfikujących osoby	3
3	Szczegółowe zasady udzielania i utrzymywania akredytacji jednostek certyfikujących osoby	3
3.1	Zakres akredytacji	3
3.2	Zasady prowadzenia ocen jednostek certyfikujących osoby w procesach akredytacji i nadzoru	4
3.2.1	Proces akredytacji	4
3.2.2	Nadzór planowany i ponowna ocena	7
3.2.3	Zmiany zakresu akredytacji	9
3.2.4	Szczegółowe warunki zawieszania akredytacji	10
4	Postanowienia końcowe	10
5	Dokumenty związane	10
6	Załączniki	11

1 Wprowadzenie

Polskie Centrum Akredytacji podczas prowadzenia ocen kompetencji jednostek certyfikujących osoby w procesach akredytacji i nadzoru postępuje zgodnie z ogólnymi zasadami podanymi w dokumencie DA-01 *Opis systemu akredytacji* oraz zasadami określonymi w niniejszym programie akredytacji i sektorowych programach akredytacji (jeśli dotyczy).

Akredytacja jest udzielana jednostkom certyfikującym osoby, prowadzącym certyfikację na potrzeby obszaru regulowanego lub obszaru dobrowolnego.

Akredytacja jednostek certyfikujących osoby do celów notyfikacji jest prowadzona zgodnie z polityką PCA zawartą w dokumencie DA-11 *Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji* i wynikającymi z niej dokumentami.

2 Wymagania akredytacyjne i warunki akredytacji jednostek certyfikujących osoby

Jednostka certyfikująca osoby powinna spełniać ogólne wymagania akredytacyjne podane w normie **PN-EN ISO/IEC 17024** *Ocena zgodności. Ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby* (dalej w treści dokumentu „norma akredytacyjna”).

Ponadto w akredytacji jednostek certyfikujących zastosowanie mają dodatkowe specyficzne wymagania akredytacyjne, stosowane w powiązaniu z normą akredytacyjną podane przez PCA w dokumencie *Lista wymagań akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących osoby*.

Dodatkowo w przypadku ubiegania się o akredytację, jednostka certyfikująca osoby powinna spełniać warunki przyjęte w deklaracji zawartej we wniosku o akredytację (FA-01), a po udzieleniu akredytacji warunki wynikające z zawartego z PCA *Kontraktu z akredytowanym podmiotem* i dokumentów z nim związanych.

W przypadku jednostek certyfikujących osoby prowadzących akredytowane działania w obszarze oceny zgodności poza granicami Polski stosuje się zasady i wymagania podane w dokumencie DA-07 *Polityka dotycząca akredytacji transgranicznej*.

W przypadku jednostek certyfikujących osoby, które dokonują przenoszenia akredytowanej certyfikacji osób mają zastosowanie wytyczne dokumentu EA-8/01G *Guidance on Transfers of Accredited Certification of Persons* (“Wytyczne dotyczące przenoszenia akredytowanej certyfikacji osób”).

W przypadku ubiegania się o akredytację w zakresie **programów certyfikacji, których jednostka nie jest właścicielem (prywatnych programów oceny zgodności)**, jednostka certyfikująca osoby powinna spełniać wszystkie dodatkowe wymagania wynikające z tych programów, w tym posiadać stosowne upoważnienie do prowadzenia działań w ramach takich programów.

3 Szczegółowe zasady udzielania i utrzymywania akredytacji jednostek certyfikujących osoby

3.1 Zakres akredytacji

W zakresie akredytacji jest prezentowana informacja o działalności w zakresie oceny zgodności, dla której PCA potwierdziło kompetencje jednostki certyfikującej osoby w odniesieniu do mających zastosowanie wymagań akredytacyjnych.

W zakresie akredytacji jednostki certyfikującej osoby podaje się:

- kategorie certyfikacyjne¹ osób;
- nazwę programu certyfikacji (lub jego akronim) wraz z identyfikacją wydania (numer i data wydania);

¹ Kategoria certyfikacyjna – rozumiana jako specyficzny zawód, zajęcie lub zestaw umiejętności związanych z pracą; np. kategorią certyfikacji w odniesieniu do obsługi dźwigu może być operator żurawia, operator suwnicy lub operator dźwigu (patrz: dokument ISO CASCO *How to develop schemes for the certification of persons*, 2016).

- poziomy kompetencji określone w programie certyfikacji, jeśli ma to zastosowanie;
- w przypadku personelu badań nieniszczących – metody, stopnie kwalifikacji oraz sektory wyrobu lub sektory przemysłowe;
- identyfikację dokumentu normatywnego stanowiącego podstawę certyfikacji, dotyczącego kompetencji osób lub identyfikację dokumentu normatywnego związanego z obszarem działalności certyfikowanych osób.

Zakres akredytacji jednostki certyfikującej osoby wskazuje lokalizacje (wraz z ich nazwą i adresem oraz identyfikacją działalności), w których jest prowadzona lub z których jest zarządzana działalność certyfikacyjna.

W przypadku akredytacji udzielonej dla celów obszaru regulowanego, w zakresach akredytacji jest identyfikowana działalność certyfikacyjna realizowana przez jednostkę certyfikującą osoby dla celów tego obszaru, w powiązaniu z mającymi zastosowanie przepisami prawa.

Zasady udzielania akredytacji jednostkom certyfikującym osoby w zakresach elastycznych z uwzględnieniem określonych granic elastyczności oraz sposób opisu zakresu elastycznego jednostki certyfikującej osoby określa dokument DA-10 Akredytacja w zakresach elastycznych.

W przypadku odstąpienia od identyfikowania wydania programu(ów) certyfikacji w elastycznym zakresie akredytacji jednostka certyfikująca osoby informuje PCA o każdej zmianie w programie certyfikacji mającej wpływ na proces certyfikacji.

3.2 Zasady prowadzenia ocen jednostek certyfikujących osoby w procesach akredytacji i nadzoru

3.2.1 Proces akredytacji

Ocena jednostki certyfikującej osoby w procesie akredytacji polega na weryfikacji spełnienia przez jednostkę certyfikującą osoby wymagań akredytacyjnych i warunków akredytacji w obszarze udokumentowania systemu zarządzania i jego wdrożenia, w zakresie działalności certyfikacyjnej objętej wnioskiem o akredytację.

Biorąc pod uwagę, że akredytacja służy wykazaniu kompetencji jednostki certyfikującej osoby do wykonywania zadań w zakresie oceny zgodności, wymaga się przeprowadzenia lub nadzorowania przez jednostkę certyfikującą osoby co najmniej jednego procesu certyfikacji dla każdej kategorii certyfikacyjnej objętej danym programem certyfikacji. Zaleca się również, aby jednostka certyfikująca osoby ubiegająca się o akredytację wykazała zapotrzebowanie na prowadzenie certyfikacji osób w tym programie.

W przypadku jednostek certyfikujących osoby, od których do prowadzenia działalności, zgodnie z przepisami prawa, wymaga się posiadania właściwej akredytacji, nie jest konieczne przeprowadzenie procesów certyfikacji przed ubieganiem się o akredytację. W powyższym przypadku PCA udziela akredytacji na zasadach opisanych w dokumencie DA-01.

Jednostka certyfikująca osoby powinna przeprowadzić przegląd dokumentacji wdrożonego systemu zarządzania na zgodność z wymaganiami akredytacyjnymi i przekazać jego wyniki na formularzu FAC-08 składanym do PCA wraz z wnioskiem o akredytację (FA-01).

W ramach oceny na miejscu PCA ocenia system zarządzania jednostki certyfikującej osoby oraz kompetencje jednostki certyfikującej osoby do prowadzenia działalności certyfikacyjnej.

Ocena jednostki certyfikującej osoby w procesie akredytacji składa się z:

- **przeglądu dokumentacji** dotyczącej jednostki certyfikującej osoby;
- **oceny na miejscu** spełnienia wymagań akredytacyjnych i warunków akredytacji;
- **obserwacji** egzaminów prowadzonych przez jednostkę certyfikującą osoby.

W procesie akredytacji wybór działań do oceny kompetencji jednostki certyfikującej osoby jest realizowany z uwzględnieniem (rozpatrywaniem) ryzyka błędnej oceny kompetencji jednostki certyfikującej osoby i nieadekwatnych wniosków o zaufaniu do jej kompetencji we

wnioskowanym zakresie. Wyniki rozpatrywania ryzyka brane są pod uwagę przy określaniu czasu oceny wg zasad podanych w załączniku nr 2.

Rozpatrywane ryzyko związane jest m.in. z:

- rodzajem, zakresem i złożonością działalności w obszarze certyfikacji osób;
- skutkami decyzji dotyczących wyniku oceny zgodności podejmowanej przez jednostkę certyfikującą osoby, związanymi m.in. z wpływem na bezpieczeństwo osób, środowisko naturalne;
- liczbą lokalizacji, w których jest prowadzona lub z których jest zarządzana ta działalność, oraz zakresem działań w poszczególnych lokalizacjach;
- liczbą zrealizowanych procesów w poszczególnych programach certyfikacji, z uwzględnieniem lokalizacji;
- liczbą personelu zaangażowanego w procesy certyfikacji;
- wymaganiami wynikającymi z mających zastosowanie przepisów.

W przypadku wniosku o akredytację obejmującego różne lokalizacje, w których jest prowadzona lub jest zarządzana działalność certyfikacyjna, ocena na miejscu jest prowadzona zawsze w siedzibie głównej jednostki certyfikującej osoby oraz w każdej lokalizacji, w której realizowane jest co najmniej jedno z następujących działań:

- formułowanie i zatwierdzenie polityk;
- rozwój i zatwierdzenie procesów i procedur koniecznych dla funkcjonowania systemów certyfikacji osób, w tym wymagania dotyczące wyboru i wyznaczania egzaminatorów;
- przegląd wniosku i ustaleń kontraktowych związanych z oceną i certyfikacją osób;
- rozwój, ewaluacja i utrzymywanie egzaminu(ów) i ponownej certyfikacji;
- decyzje o udzieleniu certyfikacji osób, w tym podpisanie lub autoryzowanie certyfikatów;
- rozwój i zatwierdzenie polityk, procesów i procedur załatwiania odwołań i skarg otrzymanych od wnioskodawców, kandydatów, certyfikowanych osób i ich pracodawców oraz innych stron dotyczących procesu i kryteriów certyfikacji;
- ostateczne decyzje w sprawie odwołań i skarg.

W przypadku, kiedy jednostka certyfikująca osoby prowadzi działalność certyfikacyjną poza granicami kraju jest zobowiązana przekazać taką informację do PCA na formularzu FAC-17, w tym informację dotyczącą:

- krajów, w których jednostka certyfikująca osoby prowadzi działalność certyfikacyjną;
- siedzib stałych², które odpowiadają za prowadzenie zagranicznych ocen zgodności w zakresie certyfikacji osób, lub z których jest prowadzone zdalne zarządzanie personelem wykonującym działalność certyfikacyjną;
- krajów, w których jednostka certyfikująca osoby ma zdalnie zarządzany personel³ prowadzący jakąkolwiek działalność certyfikacyjną.

Jednostka certyfikująca osoby jest zobowiązana przekazać do PCA informacje określone w formularzu FAC-17 w celu zapewnienia wyboru przez PCA reprezentatywnej próbki do oceny kompetencji jednostki certyfikującej osoby.

² Stała siedziba – stała lokalizacja, w której jest prowadzona i/lub jest zarządzana działalność certyfikacyjna jednostki, niezależnie od jej położenia i powiązania z jednostką.

³ Zdalnie zarządzany personel – osoby, będące pracownikami wewnętrznymi lub zewnętrznymi, prowadzące działalność certyfikacyjną w imieniu jednostki i nie pracujące w stałej siedzibie.

W ocenie na miejscu weryfikacji podlegają próbki działalności jednostki certyfikującej osoby reprezentatywne dla wnioskowanego zakresu akredytacji. Ocena na miejscu jest prowadzona w powiązaniu z poniższymi technikami oceny, właściwymi dla rodzaju weryfikowanej próbki:

- wywiady i rozmowy;
- przeglądy dokumentów, zapisów i innej udokumentowanej informacji, stanowiącej dowody kompetencji jednostki certyfikującej osoby;
- audyty pionowe procesów certyfikacji zrealizowanych przez jednostkę certyfikującą osoby.

W czasie oceny w siedzibie(ach) jednostki certyfikującej osoby ocenie podlegają dokumentacja systemu zarządzania oraz losowo pobrane próbki zrealizowanych procesów oceny dla każdej kategorii certyfikacyjnej objętej programem certyfikacji.

Obserwacja egzaminów w procesie akredytacji jest prowadzona w zakresie każdego zgłoszonego do akredytacji programu certyfikacji (co najmniej jedna obserwacja), z uwzględnieniem liczby personelu wskazanego do prowadzenia egzaminów w danym programie certyfikacji.

Możliwe jest przeprowadzenie obserwacji egzaminów w innym terminie niż ocena na miejscu.

Obserwacja w procesie akredytacji i rozszerzenia zakresu akredytacji o nowy program certyfikacji powinna nastąpić przed zaplanowanym terminem oceny na miejscu lub w ciągu 1-go miesiąca po planowanym terminie rozpoczęcia oceny na miejscu. PCA przerywa proces akredytacji, w przypadku niezachowania wyżej wskazanego terminu.

W przypadku jednostki certyfikującej osoby posiadającej różne lokalizacje, w których lub z których prowadzone są egzaminy, PCA obserwuje egzaminy prowadzone przez wszystkie takie lokalizacje w wybranym przez PCA programie(ach) certyfikacji. Wybór programu certyfikacji w powiązaniu z lokalizacją powinien gwarantować reprezentatywność oceny dla całego wnioskowanego zakresu akredytacji. Dodatkowo pod uwagę brana jest liczba personelu prowadzącego egzaminy w danym programie certyfikacji.

W przypadku różnych lokalizacji, które przeprowadzają egzaminy w ramach tego samego programu certyfikacji, możliwy jest wybór lokalizacji do obserwacji egzaminu, stosując poniższe zasady:

- preferowane są lokalizacje o największej liczbie zatrudnionego personelu;
- preferowane są lokalizacje o największej liczbie wydawanych certyfikatów lub prowadzonych procesów certyfikacji.

Wybór egzaminatorów i egzaminów do obserwacji dokonywany jest przez PCA.

Na jednostce certyfikującej osoby spoczywa obowiązek zgłoszenia do PCA działalności do obserwacji. Zgłoszenie powinno nastąpić co najmniej 15 dni roboczych przed terminem zaplanowanych działań i powinno obejmować co najmniej: zakres certyfikacji, w tym program certyfikacji oraz kategorię certyfikacyjną, identyfikację osób przeprowadzających egzamin, miejsce prowadzenia egzaminu oraz datę i czas trwania wszystkich działań związanych z egzaminem (godzinę rozpoczęcia oraz zakończenia).

W przypadku udzielenia akredytacji jednostce certyfikującej osoby w zakresie działalności, dla prowadzenia której mające zastosowanie przepisy prawa wymagają posiadanie właściwej akredytacji, przed pierwszym wydaniem przez jednostkę certyfikującą osoby dokumentów zawierających wyniki akredytowanej działalności (z powołaniem się na posiadaną akredytację) w danym obszarze, PCA przeprowadza obserwację tych działań – pierwszego realizowanego w tym obszarze egzaminu. **Jednostki certyfikujące osoby są zobowiązane do poinformowania PCA bez zbędnej zwłoki (maksymalnie w ciągu 10 dni roboczych) o przyjęciu wniosku o certyfikację, rozumianym jako potwierdzenie podjęcia się przez jednostkę certyfikującą osoby pierwszego procesu certyfikacji. Ponadto jednostki powinny zgłosić do PCA, co najmniej 15 dni roboczych przed terminem, planowane przeprowadzenie egzaminu w ramach tego**

procesu, celem umożliwienia PCA przeprowadzenie jego obserwacji. Zgłoszenie powinno obejmować co najmniej te elementy, które wskazano powyżej.

Pozytywny wynik obserwacji jest warunkiem utrzymania akredytacji i umożliwia jednostce certyfikującej osoby wydanie dokumentów zawierających wyniki akredytowanej działalności w danym obszarze.

Jeśli w trakcie obserwacji zostaną stwierdzone niezgodności wskazujące na poważne naruszenie wymagań akredytacyjnych, wówczas jednostka certyfikująca osoby (przed wydaniem dokumentu zawierającego wyniki akredytowanej działalności, z powołaniem się na posiadaną akredytację) jest zobowiązana do podjęcia korekcy/działań korygujących w trybie natychmiastowym oraz do bezzwłocznego poinformowania PCA o ich realizacji. Pozytywna ocena dowodów wykonania korekcy/działań korygujących przez PCA jest warunkiem utrzymania akredytacji.

W przypadku, gdy jest to odpowiednie dla celu i zakresu obserwacji (zawsze w procesie akredytacji i rozszerzenia zakresu), po przeprowadzonych działaniach, objętych obserwacją, jednostka certyfikująca osoby powinna w ciągu maksymalnie 10 dni roboczych, po przeprowadzonych działaniach objętych obserwacją, przekazać do PCA dokumenty i zapisy związane z całym procesem, w tym zapisy sporządzone w trakcie i po egzaminie.

3.2.2 Nadzór planowany i ponowna ocena

W cyklu akredytacji w ramach ocen w nadzorze planowanym i ponownej oceny PCA weryfikuje utrzymanie przez jednostkę certyfikującą osoby kompetencji do prowadzenia procesów certyfikacji objętych aktualnym zakresem akredytacji, poprzez ocenę spełnienia wszystkich wymagań i warunków akredytacji stosując:

- **przegląd dokumentacji** dotyczącej jednostki certyfikującej osoby (zakres dokumentacji dostarczanej przez jednostkę certyfikującą osoby – zgodnie z DA-01 oraz niniejszym dokumentem);
- **ocenę na miejscu** spełnienia wymagań akredytacyjnych i warunków akredytacji (wywiady/rozmowy, przeglądy dokumentów i zapisów, audyt pionowy procesów);
- **obserwację** egzaminów prowadzonych przez jednostkę certyfikującą osoby.

Oceny w procesach nadzoru planowanego i ponownej oceny przeprowadza się w zakresie i w terminie ustalonym w programie nadzoru jednostki certyfikującej osoby w danym cyklu akredytacji.

Program nadzoru jest ustalany w sposób zapewniający, że w danym cyklu akredytacji jest oceniana akredytowana działalność certyfikacyjna reprezentatywna dla posiadanego przez jednostkę certyfikującą osoby zakresu akredytacji, z uwzględnieniem lokalizacji, w których jest prowadzona lub z których jest zarządzana ta działalność, jak również zaangażowanego personelu.

Próbki działalności certyfikacyjnej, lokalizacji i wymagań akredytacyjnych przewidziane do oceny w programie nadzoru, są ustalane z uwzględnieniem ryzyka wskazanego w p. 3.2.1 oraz dodatkowo związanego z:

- funkcjonowaniem systemu zarządzania jednostki certyfikującej osoby i jego złożonością;
- dotychczasowymi doświadczeniami z ocen (w tym wynikami poprzednich ocen w cyklu – niezgodności i spostrzeżeń oraz reakcją jednostki certyfikującej osoby w odniesieniu do wyników ocen);
- postrzeganiem jednostki certyfikującej osoby (skargami i innymi informacjami dotyczącymi jednostki certyfikującej osoby);
- istotnymi zmianami mającymi wpływ na spełnienie wymagań akredytacyjnych (np. dotyczącymi zasobów).

Ocena jednostki certyfikującej osoby w procesie nadzoru powinna zapewnić PCA podejmowanie decyzji z minimalizacją ryzyka błędnej oceny kompetencji jednostki certyfikującej osoby i nieadekwatnych wniosków o zaufaniu do jej kompetencji w udzielonym zakresie akredytacji.

W związku z tym jednostka certyfikująca osoby jest zobowiązana do utrzymywania aktualnego wykazu kompetentnego personelu w zakresie udzielonej akredytacji w każdym z programów certyfikacji (z uwzględnieniem kategorii certyfikacyjnej/y).

W celu zapewnienia wyboru reprezentatywnej próbki do oceny kompetencji jednostki certyfikującej osoby PCA pozyskuje informacje o zakresie prowadzonej działalności oraz zasobach jednostki certyfikującej osoby, w tym personelu (FAC-17).

Jednostka certyfikująca osoby jest zobowiązana do dnia **15 października** każdego roku kalendarzowego przekazać do PCA informacje określone w formularzu FAC-17 **wg stanu na dzień 30 września (za okres 12 miesięcy - tj. od dnia 1 października roku poprzedzającego, do dnia 30 września roku przekazania informacji)**. Brak FAC-17 lub przesłanie go z informacjami uniemożliwiającymi właściwą ocenę zakresu działalności, zostanie uwzględniony w procesie rozpatrywania ryzyka związanego z oceną jednostki w aspekcie wyboru rodzaju i zakresu ocenianej przez PCA próbki.

Jednostka certyfikująca osoby jest również zobowiązana do przekazania do PCA zaktualizowanej powyższej informacji (FAC-17) na 2 miesiące przed terminem planowanego nadzoru w przypadku, gdy w okresie od ostatniej przekazanej informacji, w zakresie prowadzonej działalności i zasobach jednostki, w tym personelu, nastąpiły istotne zmiany mające wpływ na kompetencje jednostki w zakresie udzielonej akredytacji. Informacja ta jest uwzględniana przez PCA w wyborze próbki w planowej ocenie w nadzorze, realizowanej przez PCA.

Biorąc powyższe pod uwagę w trakcie każdego nadzoru w ocenie na miejscu PCA weryfikuje kompetencje jednostki certyfikującej osoby do prowadzenia działalności certyfikacyjnej, w tym zrealizowane przez nią procesy certyfikacji kierując się, w miarę możliwości, zasadą wyboru procesów spośród przeprowadzonych w okresie od poprzedniej oceny PCA. Przy wyborze próbki procesów w poszczególnych programach certyfikacji PCA kieruje się zasadą wyboru próbki z uwzględnieniem zapewnienia oceny maksymalnie dużej liczby personelu zaangażowanego w działalność certyfikacyjną.

Pierwsza ocena na miejscu realizowana po rozszerzeniu zakresu akredytacji o program certyfikacji obejmuje również ocenę w tym programie.

Wybór próbki personelu do weryfikacji w czasie oceny na miejscu powinien zapewnić w trakcie całego cyklu akredytacji ocenę możliwie największej liczby personelu jednostki certyfikującej osoby zaangażowanego w proces certyfikacji.

W jednostkach certyfikujących osoby posiadających lokalizacje, w których jest prowadzona lub z których jest zarządzana działalność certyfikacyjna, PCA prowadzi ocenę na próbcę w wybranych lokalizacjach. Lokalizacje wybiera się losowo w ten sposób, aby w trakcie cyklu akredytacji, liczba ocenianych za każdym razem lokalizacji była możliwie taka sama oraz zostały ocenione wszystkie lokalizacje.

Możliwe jest przeprowadzenie nadzoru planowanego w formie oceny zdalnej wybranego obszaru funkcjonowania jednostki certyfikującej osoby (obszaru systemu zarządzania lub obszaru działań technicznych), w przypadku spełnienia wymagań określonych w dokumencie DA-01.

Decyzję o możliwości przeprowadzenia oceny w procesie nadzoru w formie oceny zdalnej wybranego obszaru funkcjonowania jednostki certyfikującej osoby podejmuje PCA z uwzględnieniem analizy ryzyka. Niemniej jednak, w przypadku jednostek certyfikujących osoby prowadzących działalność wielolokalizacyjną, w obszarze różnych rodzajów certyfikacji

osób oraz o szerokiej skali prowadzonych działań certyfikacyjnych, ocena w formie ww. oceny zdalnej może nie mieć zastosowania.

W przypadku oceny prowadzonej w formie oceny zdalnej wybranego obszaru funkcjonowania jednostki certyfikującej osoby, jednostka certyfikująca osoby powinna udostępnić PCA przed oceną dokumenty wskazane w DA-01 oraz zapisy z okresu od ostatniej oceny PCA dotyczące: auditów wewnętrznych, przeglądów zarządzania, podjętych działań korygujących i zapobiegawczych, sposobu załatwienia ewentualnych skarg i odwołań, odbytych szkoleń, wyników monitorowania działania egzaminatorów oraz wykaz udzielonych certyfikacji objętych zakresem akredytacji w roku poprzedzającym ocenę.

Ponowne oceny są zawsze planowane jako oceny na miejscu, a ich zakres uwzględnia wyniki poprzednich ocen w cyklu. Ponadto, w każdej ponownej ocenie ocenia się spełnienie wszystkich wymagań normy akredytacyjnej.

W trakcie całego cyklu akredytacji, PCA obserwuje w ramach każdego akredytowanego programu certyfikacji co najmniej jeden egzamin prowadzony przez jednostkę certyfikującą osoby. W przypadku, kiedy program certyfikacji obejmuje kilka kategorii certyfikacyjnych, obserwację prowadzi się w wybranych kategoriach, uwzględniając m.in.: specyfikę kategorii certyfikacyjnej, formę egzaminu i liczbę przeprowadzonych procesów w poszczególnych kategoriach.

W trakcie całego cyklu akredytacji PCA prowadzi obserwacje egzaminów organizowanych przez każdą lokalizację, z zachowaniem warunku obserwacji jednego egzaminu z danej lokalizacji i wybierając za każdym razem inny program certyfikacji lub inny personel prowadzący egzamin.

PCA nie prowadzi obserwacji personelu jednostki certyfikującej osoby, który był już obserwowany w bieżącym lub poprzednim cyklu akredytacji, chyba że jednostka certyfikująca osoby nie dysponuje innym personelem w określonym obszarze kompetencji.

Jednostka certyfikująca osoby jest zobowiązana do zgłoszenia do PCA działalności do obserwacji w obszarach wskazanych przez PCA w kolejnym roku w cyklu akredytacji. Zgłoszenie powinno nastąpić co najmniej 15 dni roboczych przed terminem zaplanowanych działań i **powinno obejmować informacje wskazane w p. 3.2.1.**

3.2.3 Zmiany zakresu akredytacji

Rozszerzenie zakresu akredytacji jednostki certyfikującej osoby dotyczy m.in.:

- nowego programu certyfikacji;
- nowej kategorii certyfikacyjnej lub poziomu kompetencji;
- w przypadku badań nieniszczących – nowej metody, nowego sektora wyrobu lub nowego sektora przemysłowego.

Od jednostki certyfikującej osoby ubiegającej się o rozszerzenie zakresu akredytacji wymaga się przeprowadzenia lub nadzorowania co najmniej jednego procesu certyfikacji w zakresie zgłoszonego rozszerzenia. W przypadku, kiedy jednostka certyfikująca osoby wnioskuje o rozszerzenie o nowy program certyfikacji, obejmujący kilka kategorii certyfikacyjnych, wymaga się przeprowadzenia procesów dla każdej kategorii.

Na podstawie analizy wniosku o rozszerzenie zakresu akredytacji (FA-01) PCA podejmuje decyzję o formie oceny wnioskowanego rozszerzenia zakresu akredytacji po uwzględnieniu ryzyka związanego z przedmiotowym wnioskiem.

W przypadku wnioskowania o rozszerzenie zakresu akredytacji o nowy program certyfikacji obowiązują postanowienia p. 3.2.1 niniejszego dokumentu. PCA dokonuje pełnej oceny kompetencji jednostki certyfikującej osoby, w tym oceny na miejscu i obserwacji egzaminu realizowanego w ramach zgłoszonego programu.

Zmiany wydania programu certyfikacji oraz zmiany wydania dokumentu normatywnego stanowiącego podstawę certyfikacji lub związanego z obszarem działalności certyfikowanych osób oraz jego zastąpienie nowym dokumentem, niepowodujące zmian w wymaganiach certyfikacyjnych jest traktowane jako uaktualnienie zakresu akredytacji i jest dokonywane na wniosek jednostki certyfikującej osoby (FA-01).

3.2.4 Szczegółowe warunki zawieszania akredytacji

Zawieszenie akredytacji w całości lub w części zakresu, oprócz zasad określonych w dokumencie DA-01, następuje w przypadku:

- utraty kompetencji jednostki certyfikującej osoby do prowadzenia certyfikacji osób według danego programu certyfikacji lub kategorii certyfikacyjnej, bez względu na powód (np. utrata zasobów jednostki certyfikującej osoby do prowadzenia procesów certyfikacji zgodnie z posiadanym zakresem akredytacji);
- uniemożliwienia przeprowadzenia oceny lub obserwacji w procesie nadzoru w wymaganym przez PCA okresie bez wskazania istotnych powodów;
- niezgłoszenia do oceny pierwszego zrealizowanego procesu oceny zgodności w przypadku udzielenia akredytacji w obszarach regulowanych prawnie, wymagających posiadania akredytacji;
- utraty praw do prowadzenia certyfikacji w programie certyfikacji, którego jednostka certyfikująca osoby nie jest właścicielem.

Gdy w danym cyklu akredytacji jednostka certyfikująca osoby nie przeprowadziła lub nie nadzorowała żadnej akredytowanej certyfikacji osób w danym programie certyfikacji, akredytacja w tym zakresie jest zawieszana z końcem tego cyklu akredytacji, chyba że akredytowana jednostka certyfikująca osoby jest w stanie przedstawić wystarczające dowody na utrzymywanie kompetencji **oraz wiarygodne powody dla utrzymywania akredytacji, pomimo braku zapotrzebowania na prowadzenie certyfikacji.**

W przypadku braku możliwości przeprowadzenia przez PCA obserwacji w trakcie bieżącego cyklu akredytacji w danym programie certyfikacji, z przyczyn leżących po stronie jednostki certyfikującej osoby, PCA na wniosek jednostki może przedłużyć akredytację w tym obszarze na kolejny cykl, pod warunkiem umożliwienia przez jednostkę realizacji przez PCA zaległych obserwacji w terminie 6 miesięcy od dnia decyzji podjętej po ocenie ponownej. Po tym terminie, gdy zaległe obserwacje nie będą zrealizowane z przyczyn leżących po stronie jednostki certyfikującej osoby, akredytacja w obszarze, w którym nie przeprowadzono obserwacji, zostanie zawieszona.

4 Postanowienia końcowe

Niniejsze wydanie dokumentu DACP-01 zastępuje wydanie 6 z 29.12.2023 r. Dokument został wprowadzony Komunikatem nr 455 z dnia 30.04.2025 r. i obowiązuje od dnia 30.06.2025 r. Istotne zmiany w odniesieniu do wydania poprzedniego zostały oznaczone kolorem czerwonym.

5 Dokumenty związane

Dokumentami związanymi z niniejszym dokumentem są te wymienione w punkcie 2 oraz:

DA-01 Opis systemu akredytacji

DA-07 Polityka dotycząca akredytacji transgranicznej

DA-10 Akredytacja w zakresach elastycznych

DA-11 Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji

IAF MD 4 Dokument obowiązkowy IAF dotyczący stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych („ICT”) do celów prowadzenia oceny zgodności

IAF MD 12 Dokument obowiązkowy IAF – Ocena akredytacyjna jednostek oceniających zgodność prowadzących działalność w wielu krajach

EA-8/01G Wytyczne dotyczące przenoszenia akredytowanych certyfikacji osób

Polskie Normy dostępne są w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (www.pkn.pl)

Dokumenty EA i IAF w wersji oryginalnej dostępne są na stronach internetowych:
EA: www.european-accreditation.org, IAF: www.iaf.nu

Dokumenty PCA oraz tłumaczenia dokumentów EA i IAF dostępne są na stronie internetowej PCA www.pca.gov.pl. Dostęp do dokumentów PCA oraz EA i IAF jest bezpłatny.

6 Załączniki

Załącznik nr 1 Kategorie certyfikacyjne osób

Załącznik nr 2 Zasady określania czasu trwania ocen jednostki certyfikującej osoby

FAC-03 Załącznik do wniosku o akredytację jednostki certyfikującej osoby

FAC-08 Przegląd dokumentacji jednostki certyfikującej osoby

FAC-17 Informacja o prowadzonej działalności certyfikacyjnej oraz personelu jednostki certyfikującej osoby